

Riistalaskennat ja riistantutkimus

www.rktl.fi/riista/riistavarat

www.rktl.fi/riista/ohjeet_lomakkeet/

www.rktl.fi/riista/suurpedot/

Kestävä käyttö

Metsästyslain 20§: kestävä käyttö

- Metsästyksiä on harjoitettava kestävä käyttön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu.

Suomessa kestävä käyttö on varmistettu

- riistalaskentojen avulla: jos jokin laji taantuu huolestuttavasti, se rauhoitetaan tai sen metsästysaika lyhennetään.
- joidenkin eläinten pyyntiin tarvittavilla pyyntiluvilla
- ohjeilla ja suosituksilla

Suomessa ei ole sitten 1800-luvun metsästetty sukupuuttoon yhtään eläintä. Tietomme riistakantojen vaihteluista ovat maailman huippua.

Riistalaskennat Suomessa

Riistakolmiolaskennat

- Suomessa on noin 1600 riistakolmiota ja yli 400 peltoriistakolmiota.
- Riistakolmiolaskennat ovat riistakantojen seurantaa, joiden tuloksena saadaan lajikohtaisia tuoreita runsaustietoja.
- Metsäriistakolmio on tasasivuinen metsämaastoon sijoitettu kolmio, jolla on laskentalinjaa 12 kilometriä.
- Heinä-elokuun laskennat kertovat metsäkanalintujen yksilömäärän metsämaan neliökilometrillä. Riistantutkimus ilmoittaa laskentojen tulokset elokuun puolivälissä ja maa- ja metsätalousministeriö antaa asetuksen kanalintujen metsästysajoista tuoreen riistatiedon perusteella.
- Nisäkkäiden (esim. orava, metsäjänis, kettu) lumijäljet lasketaan keskitalvella samoilta kolmioilta. Tulokset ovat indeksejä: ylitysjälkiä/10 km/vuorokausi.
- Peltoriistakolmiolla on kuusi kilometriä linjaa kulttuurimaisemassa (asutusta, peltoa, metsää). Peltokolmioilla lasketaan keskitalvella sopivalla lumikelillä linjan ylittävät riistanisäkkäiden ja -lintujen jäljet.

http://www.rktl.fi/riista/ohjeet_lomakkeet/riistakolmiot
http://www.rktl.fi/riista/ohjeet_lomakkeet/peltokolmiot.html

Vesilintulaskennat

- Ensimmäisistä sulapaikoista lasketaan sorsaparien määrä ja elokuussa poikasten määrä.
- Laskennassa käytetään samoja vakiopisteitä vuodesta toiseen.

Suurpetoseuranta

- Suurpetoyhdyshenkilöverkosto tarkastaa ja tallentaa tietojärjestelmään kaikki tietoonsa saamat suurpetohavainnot.

Lisäksi mm. majava-, merilintu- ja hirvieläinlaskentoja.

http://www.rktl.fi/riista/ohjeet_lomakkeet/vesilintukantojen_seuranta.html
http://www.rktl.fi/riista/suurpedot/suurpetojen_runsauden_seuranta.html

Riistantutkimus ja metsästäjät

Riistantutkimuslaitos

- Tuottaa tutkittua tietoa riistaeläinten biologiasta, esiintymisestä, runsaudesta ja kannanvaihteluista Suomessa.
- Suomen tiedot riistakannoista ovat ainutlaatuisia maailmassa, sillä muualla maailmassa ei yhtä kattavia seurantoja ole voitu järjestää eikä samanlaista talkootyön perinnettä muualla ole.

Metsästäjät

- Riistantutkijat tarvitsevat metsästäjiä tutkimuksen avuksi käytännön maastotyön tekijöinä.
- Suomessa metsästäjät käyttävät vuosittain riistalaskentoihin yli 50 henkilövuotta.

MAAILMANKUULU
RIISTANTUTKIJAJA

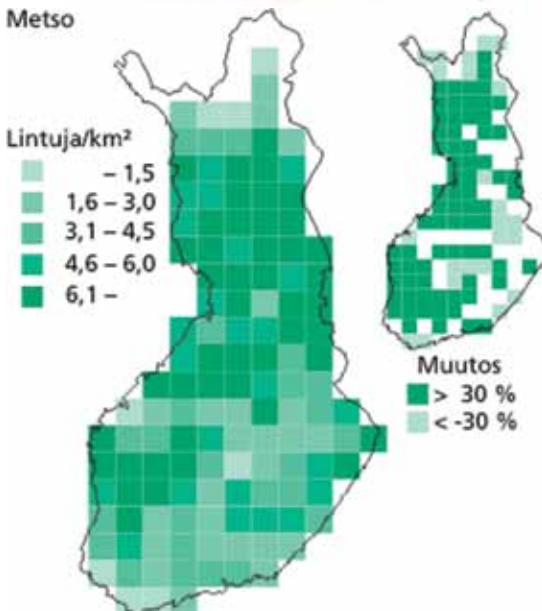

MAAILMANKUULU
TUTKIMUSAVUSTAJAJA

Talkoista tutkimustiedoksi

Metso

Metson keskimääräinen tiheys (lintuja/km² metsämaata) 50 x 50 km:n ruuduissa kesällä 2011. Pikkukartassa on esitetty merkittävät (yli 30 %) muutokset edellisvuodesta. Laskenta-aineisto on niukka pohjoisimmassa Lapissa, ja siellä kartat eivät kuvaa vallitsevaa tilannetta oikein.

Riista muuttuvissa metsissä

- Runsaustietojen lisäksi riistakolmioilta saadaan tietoa elinympäristöjen muutoksen vaikutuksista eri lajeihin.
- Tiedon lisääntyessä lajien elinympäristövaatimukset pystytään ottamaan entistä paremmin huomioon hakkuissa ja muissa metsätalouden toimenpiteissä.

Paikkatietojärjestelmät

- Kaikki havainnot merkitään kartalle, joten tuloksia voidaan verrata metsätalouden tietoihin.
- ”Katosivatko metsot paikalta, kun kuusikko hakattiin vuonna 2009?”

Riistalajien väliset suhteet

- Kahden tai useamman lajin välisiä riippuvuussuhteita voidaan seurata, kun niistä on samanaikaiset runsaudentvaihtelut selvillä.
- ”Ovatko jänikset niin tärkeää muonaa ketuille, että kettukanta pienenee jäniskannan myötä?”

Riistantutkimuksen muita menetelmiä

Radiolähetin- ja GPS -pantaseuranta

- GPS-pannoitetun eläimen liikkumista seurataan satelliittien paikannustietojen avulla tai peilaamalla radiolähetin.

Lisääntyvyytutkimukset

- kohdun arvet

Linnuilla rengastus- ja siipimerkit, kaularenkaat

Ravintotutkimukset

- mahat, ulosteet, oksennuspallot

